

**BUDDY'S
HELPEN NIEUWKOMERS
INTEGREREN**

Beste Bilzenaar

Tweemaal per jaar, in maart en in september, staat de zon loodrecht op de evenaar. Niet alleen duren dag en nacht dan overal ter wereld even lang, het zijn ook kantelmomenten in onze seizoenen. Vandaag staan we letterlijk en figuurlijk op de drempel van een nieuwe lente, een vernieuwde vrijheid.

De Engelse theoloog Thomas Fuller zei ooit: "It's always darkest before the dawn". Vrij vertaald: net voor de dageraad is de nacht het meest donker. Dit klinkt misschien negatief maar eigenlijk is het een boodschap van hoop en positief denken. Na hachelijke momenten wordt alles beter. Ik heb er vertrouwen in dat het moeilijkste van de coronaperiode achter ons ligt, zeker nu het vaccinatiecentrum is opgestart.

Vertrouwen en geloof vormen ook de rode draad in het leven en de carrière van Bénédicte Lemmelijn, professor Oud Testament aan de KU Leuven. Midden januari werd zij benoemd tot lid van de Pauselijke Bijbelcommissie. Het is de eerste keer dat een Belgische vrouw die eer te beurt valt. Het orgaan geeft de paus advies over zaken die met de Bijbel te maken hebben. De commissie bereidt pauselijke documenten voor, waarin zijn standpunt en dat van de kerk in bepaalde kwesties verduidelijkt wordt.

Op 11-jarige leeftijd ging Bénédicte op internaat in het Heilig Graf in de Kloosterstraat. Ze rondde haar studie Grieks-Latijn af in het Sint-Lambertuscollege: "Die jaren in Bilzen schonken mij de basis voor mijn verdere leven, in het bijzonder dankzij Zuster Emmanuelle en Louis Staes. Zijn lessen Grieks en Latijn draaiden om veel meer dan louter taal of literatuur, het waren levenslessen. In wie ik ben en wat ik doe, leeft nog steeds voort wat ik van hen leerde."

Naar aanleiding van haar aanstelling in de Pauselijke Bijbelcommissie ontving professor Lemmelijn talloze enthousiaste reacties uit de meest diverse hoeken. Veel mensen zijn volgens haar op zoek naar zingeving: "Denk maar aan al die aandacht voor geluk, mindfulness, meditatie of andere religies. Mijn boek 'Mindful geluk. Vanuit eeuwenoude Bijbelse wijsheid' is inmiddels toe aan de derde druk. Ook de Bijbel doet nadenken over het menselijk bestaan, over *samen-leven* en de verbondenheid met wie ons omringt. De belangstelling voor het spirituele zal na corona zeker blijven bestaan."

De verbondenheid waarover Bénédicte het heeft hielp ons door het voorbije jaar. Zij noemt haar aanstelling zowel een gave als een opgave, die ze op haar eigen wijze tot een goed einde wil brengen. Net zo betekent corona een opgave voor ieder van ons. Maar als we vertrouwen op elkaar en de vaccins tegen het virus liggen betere dagen in het verschiet.

Guy Sillen

Voorzitter gemeenteraad en fan van de dageraad

📍 STIP IT (Week tegen Pesten), Grote-Spouwen

"Wijd vaneen hilt os kotter bedeen."
- Afstand brengt ons dichtter bij elkaar.

LOTING GEZWORENEN VOOR ASSISEN

In januari vond de zogeheten loting van gezwo-
renen plaats door de burgemeester, geassis-
teerd door twee schepenen. Daarbij werden
circa driehonderd kiesgerechtigde Bilzenaren
tussen 28 en 65 jaar geselecteerd die in de
periode van 2022 tot 2026 eventueel kunnen
worden opgeroepen om te zetelen als jurylid in
een Limburgse assisenzaak. De geselecteerden
worden persoonlijk op de hoogte gebracht. De
gemeentelijke lijsten van gezwoerenen worden
later samengevoegd tot een provinciale lijst,
waaruit personen worden aangeduid die kans
maken om in een assisenhof te zetelen.

Info: Dienst Burgerzaken | 089 51 92 20

STAD ZORGT VOOR HERSTEL VAN NATUUR

Tijdens voorbereidende werken
voor een nieuwe verkaveling aan de
Maastrichterstraat in Waltwilder werd
vorig jaar een belangrijke natuurzone
vernield. De aannemer verwijderde
onterecht bomen en struiken en
dumpste ze in de achterliggende holle
weg. Ook werd een dassenburcht
gedeeltelijk beschadigd. Gezien de
ernst van de feiten liet de stad de
werken onmiddellijk stilleggen en vroeg
het waardevolle kleine landschaps-
element volledig te herstellen.

Dit gebeurt aan de hand van een natuurbeheerplan, dat voorziet in het behoud
van de historische holle weg en de zorg voor de oude bomen die erin staan. De
hoogstamboomgaard wordt heraangelegd en dient als bijkomende voedselvoor-
ziening voor de dassen. Tussen de holle weg en de boomgaard zal men een
inheems loofbos aanplanten dat fungeert als bufferstrook.

Het natuurbeheerplan heeft betrekking op een oppervlakte van 0,56 hectare en
is geldig voor een periode van 24 jaar.

Info: 0800 25 003 | milieudienst@bilzen.be

BIB SERVEERT DIGITAAL POËZIEFEEST

Foto: P. Vergauwe

Op 21 maart vindt het sloffeest plaats van de poëziewedstrijd 'Warm Bilzen - edel en
schoon'. Normaal gebeurde dat live in CC De Kimpel maar omwille van de corona-
maatregelen kiest de bib voor streaming. Doel van het initiatief is via woorden de
Bilzerse verbondenheid in deze bizarre tijden te benadrukken. Verschillende creatieve
stadsgenoten voelden zich geroepen en kropen in de pen.

Tijdens de streaming dragen de laureaten hun inzendingen voor. Dichteres Sylvie Marie
(foto) leest voor uit eigen werk en Marco Lenaerts, leerkracht theater en kleinkunst bij
Kunstkoepel-Academie voor Muziek en Theater, zorgt voor de muzikale omlijsting. Als
apothose volgt de bekendmaking van de winnaar van de Poëzieprijs Mathieu Wijnen.

Alles is live te volgen vanaf 10.30 uur via Facebook (Bibliotheek De Kimpel Bilzen) en
YouTube (Bibliotheek Bilzen).

Voorts is er goed nieuws voor liefhebbers van vinylplaten. Op een jaar tijd is de collectie
van de bib uitgegroeid tot 200 titels in diverse genres. Daar zitten de essentiële
klassiekers tussen maar ook albums die pas echt tot hun recht komen op vinyl. Onze
tip: 'Blonde on blonde' van opperbard en Nobelprijswinnaar Bob Dylan. Geen dank!

Info: bibliotheek@bilzen.be | bilzen.bibliotheek.be

UIT DE GEMEENTERAAD

Om hoge snelheden en sluipverkeer in de **Genkerbaan in Munsterbilzen** te vermijden wordt de straat **geknipt** achter het laatste huis richting Taunusweg. De maatregel kwam er in samenspraak met de buurtbewoners. Fietzers en voetgangers kunnen wel nog passeren in de Genkerbaan.

De **twee borstelwagens** die al jaren dienstdoen worden vervangen door nieuwe exemplaren van **250.000 euro per stuk**. De toestellen zijn zowel geschikt voor het onderhoud van grote wegen als fiets- en wandelpaden. Alle straten in groot-Bilzen komen drie keer per jaar aan de beurt. De oude wagens worden verkocht.

De stad stelt een ontwerper aan om het **mobiliteitsplan** van 2010 te **actualiseren**. Doel is een planmatig antwoord te bieden op lokale uitdagingen, zoals het parkeer- en fietsbeleid, het openbaar vervoer en het weren van doorgaand verkeer. Voor de vernieuwing van het mobiliteitsplan voorziet de Vlaamse overheid een subsidie van 37.500 euro. Aan de hand van een participatietraject zullen de Bilzenaren mee hun zeg kunnen doen over het verkeersbeleid van de toekomst.

Om het gebruik van elektrische voertuigen te promoten, komen er **vier extra oplaadpunten met parkeerplaatsen**: aan het station en op het Broederschoolplein in het centrum, op het Sint-Gertrudisplein in Beverst en tenslotte op het kerkplein in Schoonbeek.

Er wordt **9.000 euro** aan toelages uitgereikt aan **middenstandsorganisaties** ter ondersteuning van hun werking. Ondanks corona slaagden zij erin diverse activiteiten te organiseren om het winkelen in het centrum en de deelgemeentes te promoten. Vzw Middenstand Bilzen, Unizo Bilzen en de Verenigde zelfstandigen Beverst - Schoonbeek ontvangen daarom elk 3.000 euro.

De samenwerkingsovereenkomst met **RIMO Limburg** wordt verlengd zodat het aanbod gezonde en essentiële producten voor kwetsbare groepen gegarandeerd blijft. Via Depot Margo worden o.a. sociale kruidenier Bieskruid en Vincentius Bilzen bevoorrad met groenten, fruit en onderhoudsartikelen.

Ter erkenning en ondersteuning van hun sociale en maatschappelijke opdracht krijgt **Kind en Gezin** een stedelijke subsidie van 1.250 euro en **Ferm Kinderopvang** van 2.500 euro.

De volgende gemeenteraad vindt plaats op **dinsdag 2 maart** om 20 uur. Meekijken en -luisteren kan via **bilzen.be/livestream**.

Info: bilzen.be/gemeenteraad

GEMEENTERAADSLEDEN IN DE KIJKER:

Wouter Raskin (N-VA)

Woonplaats: Merem

Beroep: volksvertegenwoordiger

Leeftijd: 49 jaar

E-mail: wouter.raskin@bilzen.be

Favoriete locatie: sport- en vrijetijdssite

De Kimpel en de Katteberg, waar jong en oud mekaar ontmoeten

Bilzerse troeven: de typische dynamiek waarmee Bilzenaren en verenigingen zich steeds engageren in grote evenementen, zoals Dickens

Ann Thijs (Trots op Bilzen)

Woonplaats: Bilzen

Beroep: verzekeringsagent DVV Driesen & Thijs

Leeftijd: 49 jaar

E-mail: ann.thijs@bilzen.be

Favoriete locatie: de Katteberg omwille van de rust

Bilzerse troeven: er is altijd iets te beleven in het centrum en de deelgemeentes, mede dankzij het bloeiende verenigingsleven

DUURZAME ONDERWIJSCAMPUS IN MEREM

Investeren in het onderwijs van de toekomst, dat is de gedeelde missie van scholengemeenschap KSO Sint-Jozef Bilzen-Hoeselt en het stadsbestuur. Binnenkort start de bouw van een nieuwe site in Merem, waar op termijn alle leerlingen van het secundair technisch en beroepsonderwijs terecht kunnen.

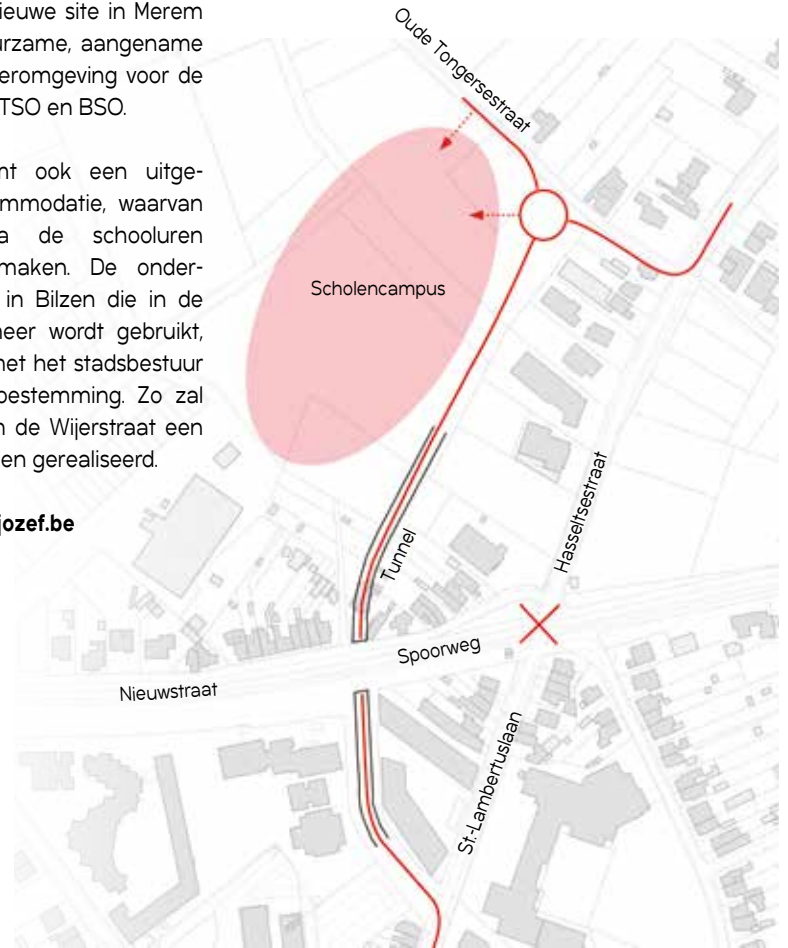
Na grondig locatieonderzoek bleek de zone tussen de Nieuwstraat en de Oude Tongersestraat prima geschikt voor een scholencampus met centrumversterkend karakter. Na aanpassing van de N2 in Beverst en de ondertunneling van de Hasseltsestraat wordt dit de westelijke toegangspoort tot de Bilzerse stadskern.

Scholengemeenschap KSO Sint-Jozef Bilzen-Hoeselt bestaat uit vier instellingen. Het Sint-Lambertuscollege (SLC) en het Heilig-Grafinstituut (HGI) werden recent verbouwd en zijn helemaal klaar voor de komende decennia. Met de verhuis van het Technisch Instituut Sint-Jozef (TISJ) en het in Hoeselt gelegen Instituut voor Katholiek Secundair Onderwijs

(IKSO) naar de nieuwe site in Merem ontstaat een duurzame, aangename en innovatieve leeromgeving voor de leerlingen uit het TSO en BSO.

Ter plaatse komt ook een uitgebreide sportaccommodatie, waarvan verenigingen na de schooluren kunnen gebruikmaken. De onderwijsinfrastructuur in Bilzen die in de toekomst niet meer wordt gebruikt, krijgt in overleg met het stadsbestuur een zinvolle herbestemming. Zo zal er aan de TISJ in de Wijerstraat een woonproject worden gerealiseerd.

Info: www.sg-sintjozef.be

PUUR AMUSEMENT IN NATUURLIJKE SPEELZONES

Vorige maand startte de aanleg van een speelbos aan de lokalen van Scouting Bavo Beverst in de Zonhoevestraat. De stad plant er samen met de jeugdvereniging 90 bomen. De groene zone met wilgentunnel zal ongetwijfeld uitgroeien tot een favoriete plaats om te ravotten, zowel voor de scouts als voor de circa 500 jongeren die er iedere zomer op kamp komen. Oudere dorpsgenoten zijn eveneens welkom voor een verkwikkende wandeling door het bos.

De aanplant betekent ook goed nieuws op ecologisch vlak. De bomen zullen per jaar 1,89 ton CO₂ opnemen. Dat is het equivalent van 11.300 km met een dieselwagen rondsjezen. Bovendien stimuleren ze de biodiversiteit in de omgeving en helpen overvloedig regenwater absorberen.

Gelijktijdig stak het Agentschap voor Natuur en Bos de handen uit de mouwen in de bossen van Schoonbeek. De permanente speelzone kreeg een grondige opknabbeurt. Omgevallen bomen werden verwijderd en stronken omgetoverd tot creatieve zit-elementen. Ook de rest van het natuurgebied komt stapsgewijs aan de beurt.

Info: bilzen.be/jeugdruimte | www.bavo-beverst.be | www.natuurenbos.be/spelen

BILZERSE MIDDENSTAND BLOEIT ONDANKS CORONA

Met maar liefst dertien nieuwe handelszaken in 2020 en zes starters deze lente draait de economie in Bilzen op volle toeren. Het uitgebreide en kwalitatieve aanbod en de verbeterde toegankelijkheid van de winkelstraten leveren de ondernemers resultaat op, zelfs in tijden van coronarestricties. De nieuwe voorzitter van Middenstand Bilzen Centrum is dan ook vastberaden om de positieve tendens door te trekken.

hoe essentieel de wisselwerking is tussen de winkels en een terrasje meepikken. Hopelijk kan de horeca snel weer in actie schieten.”

Om het aanbod te versterken wordt in de loop van het jaar een studie georganiseerd. Daarbij wordt o.a. nagedacht over nieuwe winkel- en wandellussen. Voorts wil Somers de promotie via sociale media opdrijven, gericht werken met data en nog meer speciaalzaken naar het centrum halen. In combinatie met diverse activiteiten zal dat zorgen voor extra klanten. In het najaar volgt een netwerkevent, waarbij handelaars uitleg en concrete tips krijgen over bv. immobiliën, interimjobs en ondernemings- en erfenisrecht.

ONDERSTEUNING

“Het waren barre tijden voor onze zelfstandigen en ook 2021 brengt onzekerheden met zich mee”, besluit **schepen Steegen**. “Maar door een optimale ondersteuning door de stedelijke diensten en de prima werking van de middenstandsverenigingen trachten we deze crisis zo goed mogelijk door te komen. Samen met Geert en een kerngroep zal het beleid zoeken naar een evenwicht tussen beleving voor shoppers en de wensen en noden van de ondernemers. Zo zal Bilzen verder uitgroeien tot *the place to be* voor creatieve starters.”

Info: 089 51 98 55 | economie@bilzen.be |
Facebook: Economie Bilzen en
Shoppin in Bilzen

Als voorzitter volgt **Geert Somers (l.)** van kapsalon The Icing in Merem Kurt Wijnen (Milano-kledingwinkels) en Johnny Rosmeulen (Rocosport) op: “Zij zorgden voor een solide basis om op verder te bouwen. Onze handelskern is vandaag al een sterk merk. Dat is hun verdienste én die van de Bilzerse zelfstandigen die elke dag hun zaak zo aantrekkelijk mogelijk maken voor de klanten.”

“Dit voorjaar starten dus nog eens zes ondernemers in het centrum”, knikt **schepen van lokale economie Bruno Steegen (r.)**. “Hierdoor worden verschillende panden die in 2020 leegstonden wegens verhuis of pensioen meteen weer ingevuld. Het gevarieerde assortiment

zal erop vooruitgaan, met een goede mix van horeca, winkels en diensten. Daarmee mikken we niet alleen op de eigen inwoners maar ook op al die duizenden uit de wijde omliggende regio. En er blijven aanvragen binnenlopen van mensen die hier een zaak willen beginnen. Dat geeft hoop voor de toekomst.”

WISSELWERKING

Geert Somers: “Bovenal moet het plaatselijke handelsscala uniek blijven. Dan denk ik aan het gratis parkeerbeleid maar ook aan de belangrijke rol van de horeca. Bilzen heeft de charme van een grotere winkelstad en tegelijk de gezelligheid van een dorp waar iedereen elkaar nog kent. Tijdens de lockdowns werd echt duidelijk

WORD BUDDY

VRIJWILLIGERS ONDERSTEUNEN NIEUWKOMERS

Wereldwijd zijn 80 miljoen mensen op de vlucht, op zoek naar een veilig leven en een betere toekomst. Ook in Bilzen worden vluchtelingen opgevangen. Sinds 2018 zetten acht buddy's zich in om hen wegwijs te maken in het dagelijkse leven. Hun taken gaan van het verkennen van de stad en het verbreden van het sociaal netwerk tot woon- en studiebegeleiding en het oefenen van Nederlands.

Eén van hen is **Linda Haenen (p. 10, r.)**: "Ik help al enkele jaren gezinnen en alleenstaande personen die hier aankomen. Ze kunnen bij mij terecht met al hun vragen. Meestal gaat het om administratieve ondersteuning voor zaken zoals het ziekenfonds of elektriciteit maar vaak willen ze gewoon een babbel slaan of een uitstap maken."

Buddy zijn is voor haar een enorme meerwaarde. "Men krijgt zoveel liefde en dankbaarheid, ze beschouwen mij als familie. Door de verschillende culturen heb ik zelf ook veel bijgeleerd, onder meer op het vlak van koken. Ik besteed ongeveer vier uur per week aan het vrijwilligerswerk. Momenten zoals de hereniging van twee broers die elkaar zeven jaar niet meer hadden gezien zijn onvergetelijk."

Het gezin dat Linda momenteel begeleidt, is dat van **Alyassin Abdelkader (p. 10, l.)** en Qamar Thamer Abdulhussein (midden). Zij vluchtten vijf jaar geleden uit Bagdad, nadat Alyassin op het nippertje ontsnapte

aan een bomaanslag van IS: "Ik reed met de wagen toen die voor mij plots ontplofte. Ik heb veel geluk gehad. We hadden een aangenaam leven in Irak. Ik werkte in een bedrijf en we woonden samen met onze familie. Maar de dreiging van IS maakte dat het er niet langer veilig was."

Alyassin trok naar Turkije en legde een lange reis af alvorens hij in België terecht kwam. Na een jaar kreeg hij bescherming en trok Qamar hem achterna. Ondertussen zijn ze goed geïntegreerd. "We wonen op een appartement in Beverst en onze twee kinderen Huda en Larien zijn hier geboren. Huda zit in de kleuterklas in Het Talentenhuis en Larien gaat er vanaf april naar school. Ik werk in de Kringloopwinkel en mijn vrouw is volop bezig met een inburgeringscursus. We wonen graag in Bilzen, we worden hier geaccepteerd."

Alyassin en Qamar zien hun buddy als een grote zus: "Ze staat altijd klaar voor ons, ook met een luisterend oor wanneer we het moeilijk hebben en onze familie missen."

EEN NIEUWE THUIS

Nog een voorbeeld van iemand die hier inmiddels helemaal zijn weg heeft gevonden is Omer Osman. Hij is 37 en kwam in 2014 vanuit Eritrea in België terecht. Na een geslaagde individuele loopbaanbegeleiding via het Sociaal Huis kon hij voltijds aan de slag in de geitenboerderij Kvh Goats in Beverst. Daar draait hij ondertussen twee jaar mee. **Omer (p. 8, l.)**: "Mijn taak bestaat uit het melken, voederen en verzorgen van de geiten. Ik werk in shiften van 16 tot 24 uur en van 4 tot 12 uur en doe het heel graag. Het was mijn beroep in Eritrea, alleen gebeurde alles daar manueel. Met machines gaat het een pak vlotter. (lacht)"

Omer liet zijn familie in zijn thuisland achter. Vluchten was voor hem de enige uitweg: "We leefden elke dag in angst door het gevaarlijke politieke systeem. Bovendien waren er regelmatig ernstige conflicten met buurland Ethiopië. Via mensensmokkelaars kwam ik in Europa. Ik had geen idee waar ik was en had voortdurend schrik om teruggestuurd te worden."

Inmiddels is hij al meer dan zeven jaar in België: "Ik werd prima opgevangen, alleen duurde het even voordat ik verblijfsdocumenten kreeg. Dat was vervelend want daardoor mocht ik niet werken terwijl ik zo snel mogelijk wou bijdragen aan de maatschappij. De grootste uitdagingen zijn het Nederlands onder de knie krijgen en de koude. Toen ik in 2014 aankwam heb ik voor de eerste keer sneeuw gezien! Dankzij het Sociaal Huis heb ik leren fietsen. Nu zou ik het graag anderen aanleren. Verder wil ik praten met mensen, zodat ik de taal kan beheersen."

Ook zijn baas **Ivan Konings (pag. 8, r.)** ziet dat Omer zich hier goed voelt: "Onze samenwerking verloopt vlot. Ik ben erg tevreden van zijn werk. Omer is heel gedreven en bescheiden. Hij kwam zowel in de winter als in de zomer met de fiets naar het werk. Onlangs hebben we hem geholpen met de aanschaf van een scooter, dat apprecieerde hij enorm."

Info: Sociaal Huis | 089 51 94 82 | ellen.vaesen@bilzen.be

GEZOCHT

In samenwerking met het Agentschap Inburgering en Integratie van de Vlaamse overheid is de stad op zoek naar extra buddy's. Vereisten zijn een basiskennis Nederlands, affiniteit met vluchtelingen en openstaan voor andere talen en diversiteit. Er is een vrijwilligersvergoeding voorzien en een bedrag voor de vervoersonkosten. De frequentie en beschikbaarheid kunnen zelf bepaald worden.

Interesse? Op donderdag 18 maart om 19.30 uur is er een online infosessie. Inschrijven kan via nevenstaande kanalen vóór 17 maart. Nadien volgen individuele gesprekken met de kandidaten en een verplichte opstartvorming in april.

ONDERTUSSEN OP INSTAGRAM

Deel uw leukste foto's van Bilzen met

#bilzagram en **#visitbilzen!**

mirthe_photography: [#eigenbilzen](#)

christelvan1961: [#hazen](#) [#instagood](#)

katrienbrebels:
[#verborgenmoois](#)

geladecleo: [#coronawalks](#)

hildepanis: [#katteberg](#) [#natuurdichtbij](#)

VLOTTER EN VEILIGER VERKEER DANKZIJ NIEUWE RANDWEG

De aanleg van een omleidingsweg rond Merem komt dichterbij. Vlaams minister Lydia Peeters voorziet de aansluiting ervan in haar programma voor 2021. De trage verdeelweg - goed voor een investering van 900.000 euro - vormt het sluitstuk van de ring rond Bilzen. Hij zal dagelijks duizenden autokilometers besparen en veel verkeer weghouden uit de woon- en winkelstraten.

Al in 1977 was de omleidingsweg opgenomen in het toenmalige gewestplan. Ook in 2006 en 2010 drong de gemeenteraad in het structuurplan en het mobiliteitsplan aan op de realisatie. Concreet wordt de ring verlengd met een lokale weg vanaf de oprit richting Hasselt via Bivelenweg en de Oude Tongersestraat tot de Hasseltsestraat. Heel wat mensen die nu van Waltwilder of Martenslinde naar Beverst of Diepenbeek moeten, rijden door het centrum of door de woonstraten in Merem. Die zijn daar nochtans niet echt op voorzien.

Bovendien wordt de nieuwe woonontwikkeling Bivelenhof best zoveel mogelijk ontsloten

via de Oude Tongersestraat in plaats van Meremweg en omgeving. De randweg maakt ook de toekomstige scholencampus (zie pag. 6) perfect bereikbaar. Voorts worden de Nieuwstraat en de Tongersestraat veiliger voor zwakke weggebruikers, gezien er beduidend minder voertuigen zullen passeren.

In de eerste fase wordt de Oude Tongersestraat heraangelegd met een vrijliggend fietspad en een rotonde ter hoogte van de kruising met de Wagenstraat. Nadien komt er in beide richtingen één rijstrook die samen zorgen voor de verbinding met de ring. Momenteel zijn landmeters bezig met de laatste opmetingen. Het ontwerpplan zal eerst worden voorgelegd aan de rechtstreeks betrokkenen.

Tijdens hun digitale luisteravond kunnen de inwoners van Merem hierover vragen stellen en bemerkingen maken. Daarna dient de gemeenteraad het uiteindelijke plan goed te keuren.

Info: **Dienst Mobiliteit** | mobiliteit@bilzen.be

GRAAG TRAG!

In alle straten waar 30 of 50 km/uur geldt, verdeelt de stad stickers met daarop de maximumsnelheid. Bewoners kunnen deze op hun afvalbakken klevens en zo samen een sterk signaal geven aan hardrijders. Snelheidslimieten gelden namelijk voor iedereen.

De sensibiliseringsactie is een aanvulling op de constante maatregelen om Bilzen zo verkeersveilig mogelijk te maken. Die ingrepen werpen hun vruchten af: de monitor letselongevallen Limburg geeft aan dat politiezone Bilzen-Hoeselt-Riemst al voor het vierde jaar op rij het laagst aantal letselongevallen per 10.000 inwoners telt, nl. minder dan twintig.

Info: **089 51 93 36** | mobiliteit@bilzen.be

IN DE KIJKER: PRIEEL MUNSTERBILZEN

Eén van de blikvangers in het plantendorp van Limburg is klaar voor de volgende twintig jaar. Onlangs zandstraalde Tilkin Powder Coatings het prieel op de rotonde aan de Sint-Jorisstraat en voorzag het van een fikse laag poederlak.

PREVENTIEWERKER HELPT BILZENAREN GEZONDER IN HET LEVEN TE STAAN

Sinds kort is Hilde Timmermans actief als intergemeentelijke preventiewerker rond gezondheid in al haar facetten. Het project van de Vlaamse overheid loopt naast Bilzen ook in Hoeselt, Riemst, Tongeren en Voeren. Dit jaar is er veel aandacht voor geestelijk welzijn. Om welk issue het ook gaat, telkens is voorkomen beter dan genezen, zo klinkt het.

Met tonnen enthousiasme begint Timmermans aan haar nieuwe functie. Samen met partners als Logo Limburg en de bevoegde gemeentelijke medewerkers zet de Riemsterse haar schouders onder het lokaal gezondheidsbeleid: "Via de geplande acties en projecten wil ik zo dicht mogelijk bij de burgers staan en hun specifieke noden leren kennen. Mijn hoofddoel: meer en meer van hen overtuigen voor gezonde keuzes te gaan. De thema's kunnen zowel overkoepelend zijn als op maat van één bevolkingsgroep."

Voor Hilde en haar collega's kan het niet vaak genoeg herhaald worden: preventie is van levensbelang, soms zelfs letterlijk. Ondanks het feit dat er al veel mensen zich op tijd en stond laten screenen, kunnen die cijfers nog beter. Dit initiatief biedt de deelnemende gemeenten de mogelijkheid om intensiever te werken rond preventie op dat vlak.

In 2021 zal er veel aandacht zijn voor geestelijke gezondheid. Het Vlaams Instituut Gezond Leven lanceerde omstreeks de jaarwisseling de Geluksdriehoek. Die bestaat uit de bouwblokken 'goed omringd zijn', 'jezelf kunnen zijn' en 'je goed voelen'. De driehoek - zie ook onderstaande website - informeert en inspireert geïnteresseerden om aan hun eigen geluk te werken en tegelijk aan hun mentale gezondheid.

Hilde Timmermans: "Ik ben ervan overtuigd dat heel wat personen in de regio het systeem erg nuttig zullen vinden. De aandacht voor geestelijk welzijn is van alle tijden en dat is niet meer dan terecht. Maar corona heeft de behoeften en vragen in dat

opzicht sterk doen toenemen. Daarnaast zullen we burgers ertoe aanzetten zich uit voorzorg te laten onderzoeken op darm-, borst- en baarmoederhalskanker. Zeker bij overgewicht, diabetes of een ongezonde levensstijl kan dat het verschil maken."

Tot slot: heeft de preventiewerker nog tips om de monotone coronaperiode wat kleur te geven? "Daar is het antwoord altijd: blijf niet onafgebroken tussen vier muren zitten kniezen. Ga wandelen, lopen of fietsen met uw bubbel en doe af en toe

iets gek. Wissel bijvoorbeeld de activiteiten van ouders om met die van de kinderen. Zo wordt de coronasleur op een plezierige manier doorbroken. En de kinderen leren stofzuigen en de wasmachine vullen. (glimlach)"

Info: hilde.timmermans@bilzen.be | www.geluksdriehoek.be

VACCINATIECENTRUM IS HELEMAAL STARTKLAAR

Sinds enkele weken is het alle hens aan dek op sport- en vrijetijdssite De Kimpel. Het vaccinatiecentrum voor de inwoners van Bilzen, Hoeselt en Riemst werd klaargestoomd volgens het Vlaamse draaiboek en uitvoerig getest. Een groep van 50 vrijwilligers doorliep het volledige proces van onthaal tot (fictieve) vaccinatie. Ze gaven feedback over de toegankelijkheid, communicatie en algemene werking. Op basis daarvan werden nuttige aanpassingen uitgevoerd.

Het centrum is nu startklaar, de eerste inentingen voor zorgverleners werden er al gezet. Wanneer die voor de bredere bevolking beginnen, is afhankelijk van de levering van de vaccins. Iedereen ontvangt tijdig een persoonlijke uitnodiging om een afspraak vast te leggen.

LAAT U INENTEN!

Vaccinatie is de belangrijkste troef om de COVID-19-pandemie achter ons te laten en het normale leven te hervatten. Zo voorkomt het vaccin in de eerste plaats dat u zelf ernstig ziek wordt. Als er voldoende mensen ingeënt zijn, ontstaat groepsimmunitet. U beschermt dus ook uw naasten en kwetsbare personen die omwille van een acute ziekte geen inenting mogen krijgen. De druk op de zorgverleners zal eveneens drastisch dalen.

Alle vaccins doorliepen een strenge kwaliteitscontrole en testfase en zijn dus veilig voor gebruik. Ze konden versneld ontwikkeld worden omdat verschillende sectoren voorrang gaven aan diepgaande COVID-studies. Hierdoor werden heel wat jaren gewonnen.

HOE VERLOOPT DE INENTING?

Het vaccinatieproces bestaat uit verschillende stappen. U zal twee prikken krijgen om beschermd te zijn. Ook nadien blijft het belangrijk om de maatregelen vol te houden. Pas wanneer 70 procent van de bevolking ingeënt is, zal het virus onder controle zijn. Uiteraard zullen er steeds meer versoepelingen mogelijk zijn, naarmate de vaccinatieteller stijgt.

IN HET VACCINATIECENTRUM DOORLOOPT U VOLGENDE STAPPEN:

1 ONTHAAL

Bij aankomst wordt uw temperatuur gemeten. Als deze maximum 38°C bedraagt, mag u verdergaan en een volgnummer nemen. U wacht vervolgens uw beurt af in de daarvoor voorziene zone. Is uw temperatuur tot tweemaal toe te hoog? Dan wordt u verzocht om een nieuwe afspraak te maken.

Wanneer uw volgnummer op het scherm verschijnt, begeeft u zich naar het onthaal. Daar worden uw identiteitskaart en afspraak gecontroleerd en ontvangt u een gekleurd armbandje met symbool. Gedurende het volledige traject zal u de looplijn van die kleur volgen.

2 MEDISCHE REGISTRATIE

Vervolgens begeleidt een medewerker u naar de medische registratie. U krijgt er informatie over het vaccin en overloopt met het deskundige personeel een vragenlijst over uw medische geschiedenis en gezondheidstoestand.

3 VACCINATIE

Volgende halte is het vaccinatiehokje, waar u een prik in de bovenarm krijgt. Deze wordt steeds toegediend door medisch geschoold personeel. Doe gemakkelijke kledij aan en vergeet nadien uw persoonlijke spullen zoals jas en handtas niet.

4 OPVOLGING

Na de prik wacht u 15 minuten in de rustruimte. Dit om op te volgen of u een eventuele allergische reactie krijgt op het vaccin. Die kans is uitermate klein, maar veiligheid staat voorop. U maakt dan ook een vervolgspraak voor de tweede inenting en krijgt een vaccinatiekaartje met alle medische gegevens. Bewaar dit goed en breng het mee naar uw volgende afspraak.

Info: www.bilzen.be/vaccinatiecentrum | www.laatjevaccineren.be

MAART

Door de maatregelen tegen het coronavirus is dit overzicht onder voorbehoud. Het is mogelijk dat sommige activiteiten alsnog worden geannuleerd. Voor een laatste stand van zaken kan u terecht bij de organisatoren.

Seniorenwerking in actie

- **Gezondheidswandelingen:** elke maandag vanaf 10.30 uur
- **Nordic walking:** elke vrijdag vanaf 10 uur

Om het kwartier vertrekt aan LDC De Wijzer een groep van vier personen, incl. de begeleider. Gratis deelname, vooraf inschrijven verplicht

Info en inschrijvingen: 089 39 96 20 - senioren@bilzen.be

The Anonymus Family

Tot begin april staan de lichtgevende beelden van Patrick Meylaerts en Atelier Haute Cuisine in de Rode Kruislaan op de grens tussen Rosmeer en Mopertingen. Hou de Facebook-pagina van CC De Kimpel in de gaten, ook voor een digitale verrassingsact door lokaal talent. Wie een foto van de kunstwerken post met de hashtags #anonymusfamily en #ccdekimpel kan een digitale geschenkkkaart winnen.

Info: 089 51 95 30 - cultuur@bilzen.be - www.dekimpel.be

Bilzen Mysteries extra open

In maart is 'Bilzen Mysteries Het Verhaal' uitzonderlijk elke zaterdag geopend. 'Bilzen Mysteries Het Complot' blijft voorlopig dicht.

Info en tickets: www.bilzenmysteries.be

ZinInZang virtueel

U kan ze wel smaken, die meezingvideo's met ondertitels. Vanaf begin maart staat een nieuwe online met als thema 'Het is altijd lente in de ogen van ZinInZang!'. U vindt hem hier: vimeo.com/508376878.

Info: www.zininzang.be

11 MAART

Webinar 'Een rustiger gezinsleven' met opruimcoach Nele Colle om 20 uur. Gratis deelname

Info en inschrijvingen: huisvanhetkind@bilzen.be

13 & 14 MAART

Fashion & Bubbles

Iedereen kijkt stilaan uit naar de lentezon. Daar horen een frisse garderobe en trendy accessoires bij. Tijdens Fashion & Bubbles presenteren modellen de nieuwste trends in het centrum. Bovendien ontvangen alle klanten een gratis flesje bubbels. Alles verloopt coronaproof. Kom dus veilig shoppen in Bilzen en steun de lokale handelaars. Op zondag zijn de winkels extra open vanaf 13 uur.

Info: 089 51 98 55 - **Facebook:** Economie Bilzen en Shoppen in Bilzen

21 MAART

Sloffeest 'Warm Bilzen - edel en schoon' - Streaming van de apotheose van de poëziewedstrijd vanuit CC De Kimpel. Meer info op pag. 4

Info: bibliotheek@bilzen.be - bilzen.bibliotheek.be

26, 27 & 28 MAART

#gasgeven - Uitgepijldede loop- en wandelroutes (7 of 14 km) van de Sportdienst door de bossen van Schoonbeek. Fietzers hebben de keuze uit trajecten van 50 of 90 km. Vrij vertrek en aankomst aan de kerk in de Schoolstraat. Gratis deelname. Een gift voor het goede doel kan op rekeningnummer BE17 0910 1953 5021 van de stad Bilzen.

Info: 089 51 95 18 - sport@bilzen.be

31 MAART

Bloedcollecte om 18 uur in het parochiecentrum in de Sint-Catarinastraat in Mopertingen

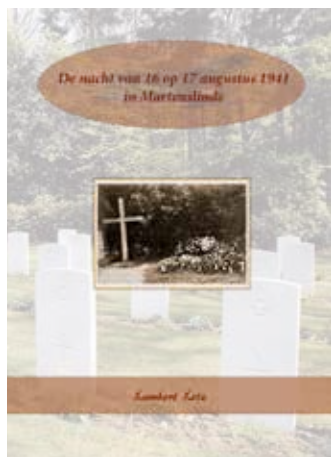
Info: 0486 17 11 74 - www.rodekruis.be/bilzen

Alle erkende Bilzerse verenigingen kunnen hun evenementen gratis laten opnemen in deze gids. Geef uw informatie tijdig in via www.uitdatabank.be. Activiteiten voor april moeten uiterlijk 10 maart zijn ingegeven. Surf voor een volledig overzicht naar www.uitinbilzen.be.

Uit
in Bilzen

ALLE INFO HOORT U OP...
BOO
105.1 FM
luister op 105.1 FM

BOEK OVER VLIEGTUIGCRASH IN MARTENSLINDE

In de nacht van 16 op 17 augustus 1941 stortte een Britse bommenwerper neer in Martenslinde. Niemand van de vijf bemanningsleden overleefde de klap. Zij werden tijdelijk begraven op het plaatselijke kerkhof. Afgelopen zomer kwamen er zowel op de locatie van de crash als op de begraafplaats herdenkingspanelen. Nu presenteert de 'Werkgroep WO II Martenslinde' een publicatie over de gebeurtenissen tijdens die fatale nacht.

Auteur Lambert Loix: "Aan de hand van getuigenissen van inwoners uit Martenslinde en Rijkhoven, archiefstukken en info op het internet ben ik erin geslaagd een reconstructie te maken van wat er toen precies gebeurde en wie de soldaten in kwestie waren. Als de coronamaatregelen het toelaten, zal onze werkgroep tijdens Erfgoeddag op 25 april een lezing over de crash

houden in zaal 'De Linde'. Dan zullen ook de onderdelen getoond worden, die Herman Brulmans uit Rijkhoven in 2006 ontdekte op de plaats waar het toestel neerstortte."

Voorts zal het op 21 augustus exact 80 jaar geleden zijn dat de crew begraven werd in het dorp. 'Werkgroep WO II Martenslinde' hoopt die dag een plechtige herdenking te organiseren in aanwezigheid van familieleden van de Engelse soldaten.

'De nacht van 16 op 17 augustus 1941 in Martenslinde' kost 12 euro en kan besteld worden bij de auteur.

Info: loix.jans@telenet.be

NIEUW IN BILZEN

ZEGG (Zelfbewust Gezond Groeien) in de Munsterbilzenstraat 43 is er voor wie even de weg kwijt is in het leven of wil evolueren tot een betere versie van zichzelf. Onder het motto 'Rediscover your smile' helpen de psychotherapeuten, pedagogen en coaches met vragen of problemen inzake relaties, de kinderen en het werk.

Info: **0499 87 73 24** |

info@zegg.be | www.zegg.be

MELDINGS- KAART

NIET
FRANKEREN

GEEF UW MELDING DOOR VIA:

 www.bilzen.be/melding

 Stad Bilzen

 0477 99 35 25

 deze kaart

STAD BILZEN

DA 852 - 290 - 9

Deken Paquayplein 1

3740 Bilzen

CAMPAGNE PROMOOT FIETS- VEILIGHEID

Eind deze maand neemt Bilzen deel aan een grote fietsveiligheidsactie van de Vlaamse Stichting Verkeerskunde (VSV). Op verschillende locaties verschijnen positieve boodschappen langs de weg. Op de borden geven fietsers en automobilisten mekaar complimenten om het voor iedereen veilig te houden. Dat gebeurt middels geheugensteuntjes als 'Bedankt chauffeur dat je kijkt voor je afslaat' of 'Bedankt fietser dat je je licht aanzet als het donker is'.

Info: www.fietsveilig.be

ONTDEK BILZEN MET EEN GROEN WAGENTJE

Vanaf 15 maart is het opnieuw mogelijk een tochtje te maken met de elektrische wagentjes. Wie het al probeerde is het erover eens: dit is de ideale manier om de lokale natuurpracht en bezienswaardigheden te verkennen. Binnenkort wordt de vloot golfkarretjes uitgebreid met vier deluxe-exemplaren, die nog meer comfort bieden. Voorts voorziet men naast de klassieke routeboekjes ook tablets voor de navigatie.

Start- en eindpunt is het Onthaalcentrum in Alden Biesen. Een tocht van één, twee of vier uur met een comfortwagentje kost respectievelijk 30, 60 of 90 euro. Voor een deluxe-wagentje is dat 40, 80 of 120 euro.

Info en reservaties: www.visitbilzen.be

INNAME OPENBAAR DOMEIN ONLINE AANVRAGEN

Bij bouwwerken, leveringen of een verhuis is het soms nodig een deel van het openbaar domein in te nemen. Hiervoor is een vergunning nodig. Voortaan dient deze online te worden aangevraagd via het Eaglebe-platform op de stedelijke website. Op die manier worden bijv. twee gelijktijdige innames in dezelfde straat vermeden.

Zorg dat de aanvraag tijdig gebeurt. Op basis van de duur van de inname moet dit 7 tot 30 kalenderdagen vooraf gebeuren. De kostprijs is o.m. afhankelijk van de locatie - binnen of buiten de blauwe zone - en de noodzaak om de straat af te sluiten. Wie minder vlot is met de pc kan een afspraak maken met de medewerkers van de Dienst Mobiliteit.

Info: 089 39 96 36 | openbaardomein@bilzen.be | www.bilzen.be/inname-openbaar-domein

ONDERWERP MELDING:

- wegdek
- riolering
- fiets- & voetpaden
- bermbeheer & beplanting
- grachten
- sluisstort
- verkeerssituatie & signalisatie
- bushalte
- andere

Defecte straatverlichting kunt u melden op het gratis nummer 0800 63 535 of via www.fluvius.be.

Plaats:

.....

Toelichting:

.....

Afzender (naam & adres):

Tel./gsm:

E-mail:

Datum: Handtekening:

In de mate van het mogelijke wordt aan uw melding gevolg gegeven.
Anonieme kaarten worden niet opgevolgd.

OPENINGSUREN

De openingsuren van de stadsdiensten vindt u op www.bilzen.be, net zoals eventuele wijzigingen.

- Stedelijk administratief centrum: 089 51 92 00 en info@bilzen.be
- Sociaal Huis: 089 51 94 80 en sociaalhuis@bilzen.be
- Ruimtelijke Ordening: 089 51 93 00 en ruimte@bilzen.be
- CC De Kimpel: www.dekimpel.be
- Toeristisch Infokantoor en Onthaalcentrum: www.visitbilzen.be/contact
- Recyclagepark: 0800 90 720 en limburg.net/recyclageparken

In zwembad De Kimpel is het nog steeds verplicht op voorhand te reserveren. De openingsuren en tijdsblokken staan op www.bilzen.be/openingsuren-zwembad.

Het infokantoor in het oude stadhuis is iedere werkdag open van 9 tot 12 uur en van 14 tot 16 uur en op woensdag doorlopend van 9 tot 16 uur. Het Onthaalcentrum in Alden Biesen is tot 14 maart open van 10 tot 16 uur. Vanaf 15 maart is dat van 9.30 tot 17.30 uur.

LDC De Wijzer is van maandag t.e.m. donderdag open van 9 tot 16 uur en op vrijdag van 9 tot 14 uur.

WACHTDIENSTEN

HUISARTSEN: 089 59 00 59

Gewone wachturen: van vrijdag 19 uur tot maandag 8 uur
 Feestdagen: van 19 uur (dag voor feestdag) tot 8 uur (dag na feestdag)

APOTHEKERS:

Tussen 9 en 22 uur: www.apotheeklimburg.be
 Tussen 22 en 9 uur: **078 05 17 33** (zonaal tarief)

TANDARTSEN: 0903 39 969 (1,50 euro/min.)

Bereikbaar tijdens weekends en feestdagen tussen 9 en 18 uur

SPREEKUREN BURGEMEESTER EN SCHEPENEN

In het stedelijk administratief centrum, Deken Paquayplein 1 in Bilzen, tenzij anders vermeld

Burgemeester Johan Sauwens

Personeel, politie, brandweer, veiligheid, intergemeentelijke samenwerking, omgevingsvergunningen, wonen, mobiliteit, ICT
 • Op afspraak | 089 51 92 41

Schepen Bruno Steegen

Lokale economie, toerisme, vreemdelingen, inburgering, promotie
 • Op afspraak | 089 51 92 42

Schepen Peter Thijs

Sport en recreatie, jeugd en jeugdwelzijn, evenementen en feestelijkheden, communicatie, citymarketing
 • Op afspraak | 089 51 92 41

Schepen Guido Cleuren

Openbare werken, gebouwen, nutsvoorzieningen, kerkhoven, groenonderhoud, senioren, land- en tuinbouw
 • Op afspraak | 089 51 92 42

Schepen Fons Caubergh

Financiën, aanbestedingen, aankopen, toegankelijkheid, personen met een beperking, bibliotheek, ontwikkelings-samenwerking, kerkfabrieken
 • Op afspraak | 089 51 92 41

Schepen Griet Mebis

Cultuur, verenigingen, vrijwilligers, academie, kinderopvang
 • Op afspraak | 089 51 92 42

Schepen Emile Degrève

Onderwijs, markten en kermissen, burgerzaken
 • Op afspraak | 089 51 92 42

Schepen Maïke Meijers

Sociaal beleid, pensioenen, volksgezondheid, Kind en Gezin, buurtopbouwwerk, gelijke kansen, milieu, dierenwelzijn, erfgoed
 • Op afspraak | 089 51 92 41

Voorzitter gemeenteraad Guy Sillen

• Op afspraak | 089 51 92 41

Algemeen directeur Kristien Schoofs

• 089 51 92 02

Archieffoto

SYLIAKOOR GROTE-SPOUWEN

Het 50-jarig bestaan van het Syliakoor moest een fantastisch feest worden maar dat draaide anders uit door het stugge coronavirus. Met het oog op een overzichtstentoonstelling was bestuurs- en koorlid Piet Loyens al ijverig aan het snuffelen in dozen vol archieffoto's, dia's en oude affiches. Toen bleek dat die expo er niet zou komen, besloot men het over een andere boeg te gooien. Het resultaat: het sprankelende boek 'Kroniek 50 jaar koorleven in Grote-Spouwen'.

Bij Piet ging een lichtje branden toen hij een affiche uit 1876 ontdekte: "Hierin werd ons koor vermeld als 'Soc. Chorale St. Cécile de Grand-Spauwen'. Als gewezen gids was mijn nieuwsgierigheid geprikkeld en ontstond het idee voor een boek. Er valt immers zoveel te vertellen. Vroeger organiseerden we concerten met koren uit naburige dorpen. In de jaren negentig kwamen er zelfs gastkoren uit Polen en Letland op bezoek. Die jonge zangers werden behoorlijk in de watten gelegd door lokale gastgezinnen. Tegenwoordig werken we meer rond thema's, zoals de Circle of life-concerten met Sing & Swing en Moosa-iek van een vijftal jaren geleden."

"Er is ook een duidelijke evolutie qua oeuvre. Van een echt kerkkoor evolueerden we geleidelijk naar profane muziek. Toch blijft het zingen van religieuze liederen voor veel leden erg belangrijk", vervolgt **Berto Reynders**. "We hebben zeer mooie herinneringen aan zaal Onder Ons. Dat was een tweede thuis voor de leden van het koor. Tegenwoordig vinden de repetities onder leiding van Filip Blokken dinsdag van 20 tot 22 uur plaats in de Blondeswinning. We verzorgen de misvieringen op kerkelijke feestdagen, nemen deel aan de pinksterprocessie en brengen jaarlijks een thema- of kerstconcert. Een kleine groep van het koor zingt elke zondag de 11-urenmis op het oksaal."

Ook buiten Grote-Spouwen maakt het Syliakoor indruk. Artistieke hoogtepunten zijn o.m. optredens in Israël in 1978, een wereldfestival in Catalonië en een treinreis naar Lourdes. Daar zorgden de sopranen met hun gezangen voor kippenvel tijdens de kaarsjesprocessie.

De coronaperiode blijkt voor de zangers en muzikanten een zware dobber. **Roos Reynders**: "We hadden ons jubileumjaar

helemaal anders voorgesteld. Tijdens de eerste lockdown brachten enkele leden van het koor, de harmonie en de burens iedere woensdagavond liedjes in de Sapstraat. Dat was hartverwarmend. Voorlopig is het nog even afwachten maar we vormen samen een hechte groep. Zo snel het weer kan, vliegen we erin. Het 50-jarig jubileumconcert staat met stip op één op de to-dolijst. We willen opnieuw zingen! Tot dan kan iedereen aftellen met de kroniek over ons koor. Wij staan trouwens open voor nieuwe leden, jong én oud. Wie dat wil, kan altijd komen meezingen."

Het boek 'Kroniek 50 jaar koorleven in Grote-Spouwen' kost 15 euro en kan worden besteld bij Piet Loyens (0478 44 18 68), Berto Reynders (012 45 21 40) of Roos Reynders (0494 84 92 85) of via overschrijving op rekeningnummer BE 87 068 251 896 394 van Syliakoor Grote-Spouwen met vermelding 'Kroniek koor'.

Info: reyndersberto@gmail.com | reynders.roos@skynet.be

COLOFON

Verantwoordelijke uitgever: Johan Sauwens, stad Bilzen, Deken Paquayplein 1, 3740 Bilzen
Redactie en eindredactie: Thomas Baerten, Cedric Grégoire, Tine Kellens en Evi Smets
Contact: dertien@bilzen.be
Vormgeving: Liebens Reclame
Drukwerk: Drukkerij Baillien & Maris

Copyright 2021: niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.